

Декларация от Букхаут ¹

за съвместно, свободно и открито управление на информацията за биологичното разнообразие (Open Biodiversity Knowledge Management)²

Заобикалящата ни природа е незаменим източник на храна, вода, ресурси, защита и естетика за човечеството. Природните богатства и разнообразие, както и скоростта, с която се правят нови открития благодарение на развиващите се геномни и дигитални технологии, поставят пред нас предизвикателството да намерим нови начини за използване и опазване на заобикалящата ни природа. Системите за управление на дигитална информация могат да бъдат средството, което ще спомогне за събиране на едно място на богатата и разнообразна информация, разпръснатата понастоящем в сред безброй различни документи, институции и места. С помощта на тези системи ще можем да постигнем бързо намиране на информация и да дадем достъп до завещаните ни знания в областта на биологията, събирани и публикувани в продължение на повече от 270 години³.

Интелигентното управление на информацията за биологичното разнообразие предлага възможности за използването ѝ в медицински изследвания, търсещи решения на важни за човешкото здраве въпроси. То би спомогнало и за решаване на проблеми, засягащи контрола на храните, селското стопанство, както и цялостното моделиране на процесите на Земята, би допринесло за тяхното по-задълбочено познаване, както и до нови съществени научни открития. За да можем да се възползваме от тези възможности, научната информация трябва да е лесно откриваема и достъпна за всеки.

Задача на всички нас, които подписваме тази декларация е да пропагандираме открит и свободен достъп до данните за биологичното разнообразие за хора и компютри, с цел постигане на всеобхватна и споделена научна информационна система, която да позволи на обществото да отговори ефективно на предизвикателствата на нашето съвремие и бъдеще.

Съвместното, свободно и открито управление на информацията за биологичното разнообразие може да събере на едно място постиженията на различни научни проекти, институции и личности, като в същото време запази тяхната идентичност и независимост. Огромният ресурс от информация във виртуалната среда, който ще бъде натрупан ще даде възможност за нови услуги и възможности за всеки потребител, който търси и използва информация за живата природа. Изграждането на споделена и добре сплотена мрежа от инфраструктури ще повиши познанията на обществото по отношение на достъпа, съхраняването и обработката на информация. Хората, които създават, организират и управляват данни ще бъдат възнаградени за своя труд чрез създаването на нова система, позволяваща проследяване на използването на обединените и свързани данни и цитиране на оригиналните източници.

Платформата за съвместно, открито и свободно управление на информацията за биологичното разнообразие ще подобри възможностите за намиране на данните и ще повиши ролята и приложимостта на техните резултати, като в същото време ще намали разходите им. Като общество, ние ще развием по-задълбочено разбиране за заобикалящата ни природа и ще имаме възможност да я управляваме по-добре с преки ползи за всички.

---

¹ Оригиналеното название на декларацията е Bouchout Declaration по името на замъка Bouchout до Брюксел, където се състои официалното подписване на декларацията.

² Тук и по-нататък, английската дума "open" е преведена като „съвместно, свободно и открито“ с цел да се отрази най-пълно определението за Open Biodiversity Knowledge Management, както и духа на Декларацията от Букхаут – Бел. пр.

³ Има се предвид началото на съвременната биологична систематика, която започва с публикуването на системата на Карл Линей – Бел. пр.

Подписвайки тази декларация, ние препоръчваме да се възприеме един по-всеобхватен подход към съвместно, открито и свободно управление на информацията за биологичното разнообразие (Open Biodiversity Knowledge Management), който да се основава на следните принципи:

- Открито и свободно използване на дигитални ресурси за биологичното разнообразие и свързаните с тях услуги за достъп.
- Използването на лицензи или писмен отказ от права, които да гарантират на всички потребители свободен, неотменим, глобален достъп до информацията, с право на копиране, използване, разпространение, предаване и показване на работата публично; също така да се даде възможност за създаване на обединени бази данни и производни от тях трудове, при условие, че се обозначава оригиналният източник в съответствие с общоприетите практики, но и като се отчита възможността собствениците на данни да могат да ги използват и с търговска цел при условията на по-рестриктивно лицензиране.
- Развитие на политики, които ще насърчат свободен и открит достъп до данни за биологичното разнообразие.
- Проследяване на използването на данните чрез тяхните дигитални идентификатори, линкове и цитирания, за да се гарантира, че източниците и доставчиците на данни са възнаградени за техния принос.
- Създаване на обща инфраструктура, стандарти и протоколи за подобряване на достъпа до и използването на открити данни.
- Създаване на регистри за съдържание и услуги, които да позволят откриването, достъпа и свободното използване на данни.
- Използването на устойчиви идентификатори за данни, както и за физически обекти, като например колекционни екземпляри, изображения и таксономични описания, заедно със стандартни механизми за пренасочване на потребителите пряко към съдържанието и данните.
- Свързване на данните с използване на общоприети стандарти и практики, както в рамките на, така и извън биологичното разнообразие, които позволяват тяхното интегриране в обща платформа за открити свързани данни (Linked Open Data Cloud).
- Инициране на диалог за прецизиране на понятието, приоритетите и техническите изисквания за съвместно, свободно и открито управление на информацията за биологичното разнообразие.
- Устойчивост на платформата за съвместното, свободно и открито управление на информацията за биологичното разнообразие, с акцент върху научни, социологически, правни и финансови аспекти.

Призоваваме институциите, имащи отношение към биологичното разнообразие, както и хората, които споделят принципите на декларацията да я подкрепят.

Ако желаете да подпишете декларацията или имате въпроси, моля свържете се с нас на следния адрес: bouchout@plazi.org

Translated by Pavel Stoev, Iliyana Kuzmova and Lyubomir Penev, Pensoft